

Geachte voorzitter, leden van het college, leden van de raad,

REGIE, dat is het woord dat bij de ChristenUnie fractie het eerst naar boven kwam, toen zij de voorbereidingen trof voor de beschouwingen op de kadernota. Op dit woord en de betekenis ervan zullen wij verschillende keren terugkomen. Met onze beschouwingen kijken wij verder vooral vooruit naar de toekomst en naar de uitdagingen die daarin op ons pad komen. Wij willen hierbij ook gezegd hebben dat we dankbaar zijn om een bijdrage te mogen leveren aan het verder opbouwen van onze gemeente en daaraan constructief willen blijven meewerken.

In deze beschouwingen willen wij bij diverse thema's de aandacht richten op de rol van onze gemeente als regiegemeente. Regiegemeente impliceert dat er regie genomen wordt en dat er wordt geregisseerd.

Citaat uit de kadernota *“Wij proberen bij het behalen van onze doelen en het uitvoeren van onze wettelijke taken zo veel als mogelijk samen te werken met onze maatschappelijke partners. Noem het regiegemeente of samenwerkende gemeente.”* Het viel de ChristenUnie op, dat wij op dat gebied soms een andere kijk hebben dan hoe deze regierol wordt opgepakt in onze gemeente. Beschouwend willen wij hierover van gedachten met u wisselen.

In de landelijke politiek zijn herstel van vertrouwen en een dienstbare overheid thema's die belangrijk zijn. Wij vinden dit ook terug in de manier waarop onze gemeente zich inzet. Hierin gaat nog niet alles goed. Voorbeelden zijn het op tijd en voldoende betrekken van inwoners bij besluitvorming die hen aangaat. Zoals dit het geval is bij de inrichting van het buitengebied, bestemmingsplan wijzigingen, maar ook het invoeren van de pilot koopzondag. Gelukkig wordt aan de andere kant nu meegedacht bij de participatiewet-uitkering waar meer maatwerk mogelijk is geworden en wordt gemeentelijke informatievoorziening via het Taalpunt getoetst, zodat overheid en inwoners elkaar steeds beter verstaan. Ook is er geïnvesteerd in innovatieve ideeën in onze gemeente. Zo zijn er tal van voorbeelden te vinden waarin de wil doorklinkt om een betrouwbare en dienstbare overheid te willen zijn.

Voor vertrouwen is betrouwbaarheid nodig. Doen wat je zegt en zeggen wat je doet. Dienstbaarheid geldt wat de ChristenUnie betreft altijd voor bestuurders. Je kan niet regeren zonder te dienen, zoals zo mooi staat beschreven op het bord in ons gemeentehuis. Regeren zonder dienen leidt tot uitwassen, waarvan er helaas vele voorbeelden te vinden zijn. Ook in ons land en ook in onze gemeente. Vanuit onze christelijke identiteit hebben wij deze waarden “dienstbaarheid en betrouwbaarheid” hoog in ons vaandel staan en van daaruit overwegen wij voorstellen en nemen wij besluiten.

“Bid tot de Heer voor de stad waarheen ik jullie weggevoerd heb en zet je in voor haar bloei, want de bloei van de stad is ook jullie bloei”. Dat is waar wij ons als ChristenUnie fractie voor willen inzetten. Zodat onze gemeente zoveel mogelijk tot bloei komt. Hierbij denken wij vooral ook aan bloei van de mensen die nog niet voldoende gezien worden. Bijvoorbeeld de mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, de mensen met een beperking, jongeren die vastlopen op school en/of op het werk, gezinnen die zich onmachtig voelen. Maar ook ondernemers die het water tot aan de lippen staat en relaties die onder druk zijn komen te staan door de maatregelen van Corona of anderszins. Mensen die ziek zijn en ziek zijn geworden. Tevens denken we aan ons milieu en de manier waarop we omgaan met onze aarde en grondstoffen.

Een ander aandachtspunt is voor ons de eenzaamheid die bij steeds meer inwoners een rol speelt. Mede gevoed door het overwegend liberale denken in onze huidige tijd, waarin het vooral aankomt op eigen verantwoordelijkheid en eigen keuzes. Ook het hebben en onderhouden van sociale contacten hoort daartoe. Als alles terugvalt op jezelf, dan ben jij ook diegene die het te verwijten valt. Terwijl de ChristenUnie een samenleving voorstaat met een verantwoordelijkheid jegens elkaar. Ook voor het zoveel mogelijk betrekken van anderen bij de maatschappij en oog voor het (eenzame) lijden van de ander. Tevens hebben we aandacht voor de vele (v)chtscheidingen en de gevolgen ervan. Thema's waar

de ChristenUnie aandacht voor heeft gevraagd en wat ook nodig bleek. Hierbij inspireren woorden uit Spreuken ons: “als er goede mensen heersen, is het volk gelukkig. Maar als het volk wordt geregeerd door een slecht mens, zuchten de mensen.”

Wij zijn volksvertegenwoordigers en vanuit deze verantwoordelijkheid willen wij er een bijdrage aan leveren dat onze inwoners gelukkig zijn in een gemeente die bloeit. Daarin ligt onze ambitie.

Stilstaand bij deze ambitie beseffen we hoe klein ook onze bijdrage soms is. Zeker als we stilstaan bij de manier waarop we als gemeenteraad tegenwoordig besluiten moeten nemen. Het lijkt erop dat wij als raad door de manier van samenwerken in Twente en in regionaal verband steeds meer op afstand komen te staan van de besluitvorming en dat de begroting voor een belangrijk deel al is voorzien met verplichte bijdragen aan samenwerkingsverbanden.

Regierol

De regierol van onze gemeente zien wij terug op verschillende vlakken:

- Handhaving
- Veiligheid
- Regio Twente
- Schuldhulpverlening
- Jeugdzorg: o.a. met de regiovisie Jeugd (Norm voor opdrachtgeverschap)
- Omgevingswet
- RES
- Woningbouw
- Schuldhulpverlening
- Inburgering
- Kanaal Almelo-De Haandrik

Bij enkele taken willen wij wat langer stilstaan:

- Jongerenwerk: *Problematiek is vaak pas zichtbaar als het niet meer te verbergen is. Vaak gerelateerd aan gezinsproblematiek.* Het blijft moeilijk om dit goed in beeld te krijgen en daarom zijn scholen naar onze mening belangrijk voor signalering, ondersteuning en doorverwijzing.
Voor inzet van zowel de preventieve als tweede lijns-zorg is er een belangrijke regierol weggelegd voor de gemeente, zodat kan worden afgeschaald wanneer het kan en opgeschaald wanneer nodig.
Vooral wat betreft de preventieve kant, denken wij dat hier een goede visie aan ten grondslag moet liggen waarvoor afstemming en overleg binnen de gemeente en mogelijk ook extern aan te raden is. Niet enkel sturen op cijfers of incidenten, maar op het sociale domein ook een visie ontwikkelen, van waaruit de regierol opgepakt kan worden. Juist door het geven van een duidelijke opdracht, kunnen doelen en kaders worden gesteld en kan in het sociaal domein nog winst behaald worden. Wij denken dat dit meer effectief en efficiënt werken oplevert en meer duidelijkheid voor inwoners. Door de vele partijen die een rol hebben in het sociale domein op het gebied van jeugd, schulden, gezinsondersteuning, is het belangrijk

om de regie te nemen om te voorkomen dat het onoverzichtelijk wordt en kansen worden gemist.

- Hierbij is de denkrichting van de ChristenUnie in ieder geval gericht op een laagdrempelige, goed toegeruste toegang, die goed en snel kan indiceren en verwijzen. Nijmegen is onlangs gestart met buurtteams waarin zorgaanbieders en het buurtteam vragen afhandelt en dagelijks bereikbaar zijn voor mensen met hulpvragen. Wij denken dat in deze teams ook welzijn en jongerenwerk een prima plek zouden kunnen krijgen. Zij zouden de voorliggende vragen kunnen oppakken en verantwoordelijkheden kunnen delen met anderen in het team. Vanuit dit team vervolgens ook verwijzingen plaatsvinden. In onze optiek lopen voorliggend veld curatieve zorg dan in elkaar over, waarmee eerder opgeschaald, maar ook weer afgeschaald kan worden. Zou onze wethouder hier eens naar willen kijken? In Twenterand is veel te vinden in het voorliggende veld. Dat is enerzijds iets om ontzettend trots op te zijn, anderzijds schuilt daar het gevaar dat er te lang geprobeerd wordt, door zowel hulpverlener als ouders/ gezinnen/ jongeren om het nog even aan te kijken. Waardoor problemen erger en de zorgvraag groter wordt. Om dit te voorkomen denkt de ChristenUnie dat tijdige inzet van (jeugd)-consulenten gewenst is. Lange wachttijden zijn hierin niet acceptabel, waarbij wij denken aan een wachttijd van maximaal vier weken. Wij vinden tevens dat er binnen enkele dagen gereageerd zou moeten worden op een aanmelding die binnenkomt.
- Gezondheid: Naast het bevorderen van de gezondheid en vitaliteit van inwoners is het ook nodig om deze gezondheid te beschermen. Beleid moet deze belangrijke waarde volgen, zodat gezondheid te allen tijde beschermd wordt. De ChristenUnie is daarom blij dat in Twenterand wordt onderzocht of er draagvlak is voor een lokaal preventieakkoord. Zeker omdat uit onderzoek van de GGD is gebleken dat Corona ook op de leefstijl van onze jongeren een groot effect heeft gehad. In Twenterand wordt, op dit gebied, o.a. al veel ingestoken op (het voorkomen van) drugsgebruik en dit is ook zeker nodig in onze gemeente. Vanuit het preventie akkoord zou het echter ook goed zijn om, naast drugs en alcoholgebruik, aandacht te hebben voor goede en gezonde voeding. Juist overgewicht is een “stille” vijand, die voor de gezondheid veel risico’s met zich meebrengt.
- Detailhandel: Centrumvisie Vriezenveen. In de kadernota staat dat er *aandacht is voor de ondernemers die van het lint naar het centrum willen verhuizen en de gemeente onderzoekt hoe zij deze verhuizing kan faciliteren en stimuleren*. De centrummanager kan daar bij een belangrijke rol vervullen. Wij zijn erg benieuwd naar het plan en de kosten voor deze manager. Er wordt door ondernemers gevraagd om mee te denken. Nog liever hadden wij gezien dat al samen met ondernemers een plan was gemaakt, waarin dit aan de orde was gekomen. Ondernemers dreigen de moed te verliezen, dus het is de tijd om nu met een goed plan te komen, waarin de ondernemers zich kunnen vinden.

- Engbertsdijkvenen. De ChristenUnie vindt dat hierbij de leefbaarheid van het platteland niet uit het oog verloren moet worden en dat het college er alles aan moet doen om dit te borgen.
- Het aantal toegestane m² voor herbouw in ons erventransitiebeleid mag wat de ChristenUnie betreft ruimer gesteld worden. Hierbij willen we het college vragen om ook naar onze omliggende gemeenten te kijken. Tevens vindt de ChristenUnie dat er meer maatwerk mogelijk moet zijn in het buitengebied en dat aanvragen sneller worden afgewerkt.
- Woonvisie: wij zijn erg benieuwd naar de woonvisie van onze gemeente en hebben hierover al enkele keren informatie mogen ontvangen, o.a. via raadsinfo's. Wij begrijpen dat de visie vertraging heeft opgelopen vanwege onvoldoende arbeidscapaciteit, maar dit neemt niet weg, dat er een grote nood wordt gevoeld in onze gemeente aan beschikbare woningen. Dit geldt voor ouderen en jongeren.

De hele markt zit op slot en er worden irreële vraagprijzen gevraagd. Deze wooncrisis speelt natuurlijk niet alleen in onze gemeente, maar overal in Nederland. Wij willen het college vragen om in haar beleid rekening te houden met beide leeftijdscategorieën en daarbij haar eerdere toezeggingen in gedachten te houden. Hierbij denken wij met name aan de plannen voor de bouw van ouderen-appartementen. Ook voor de oudere inwoners is het belangrijk om een doorstart te kunnen maken. Zodat hun welzijn wordt bevorderd en zij zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. De woningen die vrijkomen kunnen dan door andere doelgroepen worden gebruikt. Bovendien zullen we spaarzaam met onze vrije ruimte moeten omgaan, zodat het klimaat hierop zich zoveel mogelijk kan aanpassen. Kan het college aangeven wanneer er gestart kan worden met de woonopgave?

Regiegemeente

Regie in de regio

Twenterand besteedt steeds meer taken uit in regionaal verband. Of het nu gaat om de Ambulancedienst, Economische structuurversterking, Zorg, Afvalinzameling of Milieukundige handhavingstaken in het ODT, in regionaal verband lijkt de uitvoering van taken efficiënter, kunnen we samen een sterkere vuist maken.

Steeds vaker ook dijt de regionale organisatie uit met nieuwe taken, zoals bij Twentemilieu, dat zich nu geroepen voelt om een belangrijke rol in de energietransitie te spelen. Ook vinden de regionale instellingen steeds weer aanleiding om hun taken nog beter uit te voeren. Aan de ene kant is dat goed. Vooral als het schaalvoordeel goed werkt en de taken efficiënt worden uitgevoerd. Dit moet ook vooral in stand blijven. Er zijn

echter ook verbanden, waar we ons ongemakkelijk bij zijn gaan voelen. We denken hierbij aan OZJT, Regio Twente, Stadsbank, ODT, Veiligheidsregio Twente. Wij raken hierbij het zicht op nut en noodzaak kwijt.

De grote gemene deler van bijna elke regiobegroting is, dat deze jaar in, jaar uit wordt opgeplust. Terwijl de samenwerking was aangegaan vanwege efficiency. Het is echter niet goedkoper geworden, wat wel in de lijn der verwachting lag, ooit... Het budget dat onze gemeente moet vrijmaken voor de deelname aan onze regionale verbanden neemt een steeds groter deel van de totale begroting in beslag! Dat terwijl op de gemeentelijke begroting jaarlijks bekibbeld moet worden. Met als gevolg dat de kwaliteit van de gemeentelijke diensten en die van de regio steeds sterker uiteen lijken te lopen. Ergens gaat hier iets niet goed. Als gemeente zijn we hier de regie kwijtgeraakt. Wat willen we, wat hebben we nodig, wat kunnen we zelf? Maar ook; wat mogen we nog? Veel verbanden brengen immers ook verplichtingen met zich mee.

Het zou, wat de ChristenUnie betreft, goed zijn om door een onafhankelijk bureau te laten verkennen in hoeverre dienstverleningskwaliteit tussen de regio's aan de ene kant en de gemeentelijke organisaties aan de andere kant verschilt van elkaar en hoe deze verschillen zijn ontstaan.

De ChristenUnie wil op dit gebied graag meedenken en stelt voor om andere constructies te organiseren, zoals:

1. Het vaker onderbrengen van taken bij één centrale (centrum)gemeente. De omliggende kleinere gemeenten nemen daar dan diensten af. Voordeel hiervan is dat de regiotaak dan is gehouden om zich aan de regels van deze centrale (centrum)gemeente te houden. Praktisch gezien is het verlies aan zeggenschap niet veel anders dan nu.
2. Het toevoegen van een ambtelijke klankbordgroep bij regionale verbanden, in aanloop naar belangrijke beslissingen, zoals de begroting. Vanuit de ambtelijke professie is namelijk meer terughoudendheid te verwachten, omdat investering ten koste kan gaan van datgene, waar de betrokken ambtenaren zelf verantwoordelijk voor zijn in de eigen gemeente.
3. Verkennen of regionale taken vaker uitbesteed kunnen worden aan marktpartijen.
4. Minder vaststaande verplichting voor budgetoverheveling naar de regio. Dit zou hooguit voor een klein deel van de begroting kunnen gelden. Het vaststellen van een zelfstandige risicopositie voor het regionale verband.

Het belangrijkste punt dat wij hierover willen zeggen is dat wij vinden dat hier een open gesprek over moet plaatsvinden binnen onze gemeente en met de andere regiogemeenten samen.

Visie van ChristenUnie op regierol van gemeente

De ChristenUnie kan veel ambitie lezen in de acties die het college wil zetten, maar daarin missen wij soms de lijn en de visie die erachter zit.

De middelen die het rijk beschikbaar stelt worden niet altijd op tijd aangevraagd door tijdgebrek of gebrek aan mankracht. Maar in hoeverre speelt hierin ook ambitie en visie een rol? Want als de middelen aangevraagd en toegekend zijn, dan worden de effecten ervan niet altijd direct gezien. Effectief en efficiënt werken en meer duidelijkheid voor inwoners zal een gevolg zijn.

Hierbij denken wij aan de coronamiddelen die zijn aangevraagd en uitgekeerd. Tevens de middelen vanuit het preventie-akkoord. Wat willen we in Twenterand uitdragen voor onze jongeren, inwoners? Waarin investeren we als gemeente?

Nog een voorbeeld is de schuldhulpverlening: vele mensen zijn hierin actief en willen vanuit ideële overwegingen en overtuigingen hun kennis en kunde beschikbaar stellen voor anderen. Daarmee hopen dat ook andere medeburgers weer een toekomst hebben. Wie ziet toe op de coördinatie en sturing van deze groepen? Nu het wordt teruggehaald naar de gemeente, vraagt de ChristenUnie zich af hoe dit plan eruit gaat zien.

We hebben bij de inleiding al het omzien naar elkaar genoemd en in dat kader willen we hier ook het thema “eenzaamheid” noemen. Het manifest “waardig ouder worden” biedt in onze optiek kansen en mogelijkheden om hierop aan te sluiten. Hierin worden punten genoemd die oud en jong met elkaar verbinden waardoor er een samenhang ontstaat. Hierbij valt te denken aan ontmoetingsplekken voor jong en oud, investering in generatiewoningen en kleinschalig wonen, inzet van maatschappelijke diensttijd.

Een ander punt is het jongerenwerk op scholen, in wijken, op straat, inlopen. Hoe efficiënt is het nu ingezet en in wiens belang? Kan het jongerenwerk in een structuur worden opgenomen, zoals eerder genoemd in bijvoorbeeld buurtteams, zodat het voor een bredere doelgroep beschikbaar is? Het zou wat de ChristenUnie betreft een mooie basis kunnen zijn, van waaruit ook de samenwerking met scholen en sportverenigingen verder vorm kan krijgen. Het is daarbij volgens de ChristenUnie van belang dat verantwoordelijkheden gedeeld kunnen worden en dat waar nodig overdracht en doorverwijzing plaatsvindt. Ook hier geldt dat een duidelijke visie met rol- en structuurverdeling duidelijkheid kan geven aan scholen, ouders en anderen die zorg dragen voor de jongeren. Tevens zorgt het voor korte lijnen, waardoor partijen elkaar snel weten te vinden.

Ten aanzien van dit thema vragen wij ons ook af of het reëel is om te verwachten dat vier verschillende stichtingen die jongerenwerk leveren, goed samenwerken, terwijl er, gevoelsmatig of reëel concurrentie meespeelt. In onze optiek moet niet de samenwerking maar moeten de jongeren centraal staan bij de inzet van jongerenwerk. Hierin moet de gemeente registreren zodat werkers en jongeren het meest tot hun recht komen.

De regie op sport: hoe belangrijk is het dat iedereen mee kan doen? Mogen ook kinderen meedoen die sociaal en motorisch wat onhandiger zijn? In de reguliere teams vallen ze buiten de boot en voor de G-teams zijn ze te goed. Voor jongeren die wat minder sporttalent hebben wordt het verschil tussen meedoen en niet meedoen helaas soms versterkt door sport. Terwijl sport juist zou moeten zorgen voor verbroedering. De Christen Unie wil voor deze kant van sport aandacht vragen. Wij zien hier een mooie kans voor samenwerking tussen jongerenwerk en sport voor ons!

Regie op het zijn van een toegankelijke gemeente voor onze inwoners met een beperking. Wij pleiten ervoor dat er ruimte kan en mag zijn voor maatwerk. Hierbij denken wij ook aan bijvoorbeeld sportvoorzieningen.

Tevens willen we blijvend aandacht vragen voor de toegankelijkheid van gebouwen bij nieuwbouw en herinrichtingen. Ons advies is om ook mensen met een beperking hierin mee te laten participeren.

Naar onze mening zou nog meer preventief gewerkt kunnen worden op scholen als jeugdhulp wordt geboden vanuit de zorgstructuur van scholen. Hierdoor zullen jeugdhulp en onderwijs intensiever kunnen samenwerken, waardoor eerder hulp geboden kan worden als het nodig is. Hiervan zijn voorbeelden te vinden in de steden Hengelo en Enschede.

Toegang: welke visie heeft onze gemeente hierop? Wat is een goede toegang en wat en wie moet daarmee bereikt worden? Waar moet je zijn voor je aanvragen en waar voor je participatie-wet-uitkering en waar voor jeugdzorg? Een toegang is meer dan een loket en wij zijn er warm voorstander van om aan deze toegang veel waarde toe te kennen. Zodat mensen direct goed worden verwezen, antwoord krijgen en zich geholpen voelen. Dit is nu nog soms een zoektocht helaas.

Hieronder volgen enkele punten die in de kadernota onze aandacht hebben gevraagd.

Twentse Belofte

De ChristenUnie is blij met de koppeling van de verschillende doelenbomen, omdat er met ontschotting meer maatwerk geleverd kan worden, dat erin voorziet dat kwetsbare jongeren worden gezien. Wij zijn erg benieuwd naar de regierol die onze gemeente op zich gaat nemen voor de WSW doelgroep en voor de voortijdig schoolverlaters.

Digitalisering

Wat de ChristenUnie betreft zal er steeds oog gehouden moeten worden voor de persoonlijke maat van inwoners. Ook in ons tijdperk van digitalisering en zeker bij de toegang. Ook zal er rekening gehouden moeten worden met verlies van contact omdat mensen niet digitaal genoeg zijn. Helemaal als er wordt overgegaan naar nog meer digitalisering en robotisering.

RES

In de nota's wordt genoemd en dat onderstrepen wij, dat het belangrijk is het gesprek met onze inwoners en ondernemers over de Klimaatopgave aan te gaan over wat RES lokaal betekent. Zodat in samenspraak met hen een energielandschap ontwikkeld kan worden en ook in Twenterand lokale coöperaties een deel van de opgave kunnen opbrengen met elkaar. Hierbij is het de ambitie om lasten en lusten eerlijk te verdelen.

De ChristenUnie wil ervoor pleiten dat zoveel mogelijk acceptatie wordt verkregen voor de duurzaamheidsplannen en dat daarbij laagdrempelig en vroegtijdige afstemming en samenwerking wordt gezocht met inwoners, belanghebbenden, bedrijven. Het doel hiervan moeten volgens ons zijn dat er lokale energie initiatieven (LEI) kunnen ontstaan die voor een groot deel kunnen gaan voorzien in onze lokale energiebehoefte. Lokaal eigendom gaat voor bij de opwek van elektriciteit en zo kan worden voorkomen dat verhoudingen onder inwoners wordt verstoord omdat lasten en lusten niet eerlijk worden verdeeld. Dit

moeten gemeenten borgen in hun beleid, maar behalve deze aansturing is het nodig dat er een intrinsieke motivatie nodig is om echt samen te werken en te zoeken naar het gezamenlijke belang. Daarbij moet het uitgangspunt zijn dat serieus rekening wordt gehouden met de gezondheidseffecten van de maatregelen en dat op basis daarvan keuzes worden gemaakt.

Warmtevisie

De ChristenUnie is met het college van mening dat er nog veel winst te halen valt met preventie. Dus met het goed isoleren van woningen, energie besparen en goed ventileren. Dit alles kan al gedaan worden, voordat wordt gestart met de warmtevisie. Een bewuste leefstijl, die geld bespaart.

Incidentele keuzes

De ChristenUnie heeft enkele vragen bij de incidentele keuzes die het college heeft gemaakt in deze kadernota. Hierbij vraagt de ChristenUnie zich af wat de opbrengst is van deze investeringen. Wij zijn ons hierbij bewust dat het niet zo is dat als je in voorliggend veld geld bespaart, het aan de achterkant hetzelfde of meer oplevert. Daarvoor is het sociaal domein te complex. Toch zouden wij graag een inschatting ontvangen wat dit kan besparen. Wij denken hierbij aan de inzet van een 3^e gezinswerker en het project Automaatje.

De innovatie van Evenmens met gastgezinnen begrijpen wij en daar staan wij ook achter. Echter zijn wij wel benieuwd naar de duurzaamheid van deze inzet. Heeft deze inzet duurdere zorg kunnen voorkomen en voor hoelang?

Het verband met innovatie met wasmachines bij voetbalvereniging Dos'37 kunnen wij niet direct leggen. Wel in combinatie met In Via, de Vriezenhof en met de was- en strijkservice. Graag zouden we een toelichting willen ontvangen op het innovatieve deel waarvoor de voetbalvereniging subsidie heeft ontvangen.

De ChristenUnie vraagt zich ook af wat de reden is om op incidentele basis, pilotbasis of kortdurende subsidieverlening langere tijd voorzieningen in stand te houden?

Van een regie gemeente mag verwacht worden dat er duidelijke doelen worden gesteld, zodat deze kunnen worden uitgelegd aan onze inwoner en de partners waarmee wordt samengewerkt. Hierdoor denken wij eveneens dat er zicht komt en blijft op de samenwerking tussen professionals en vrijwilligers en dat geld dan meer efficiënt kan worden besteed. Wij verwachten dat op die manier de eenmalige impuls van 52.500 op schuldhulpverlening niet (volledig) hoeft te worden ingezet.

Ambities

- Scheidingsloket: extra inzet van 55.200 euro om te verlengen. *Kan dit loket bij informatiepunten worden ondergebracht? Zou dat een kostenreductie op kunnen leveren?*

- Eenzaamheid: *Hoeveel geld wordt aan de uitvoering van deze pilot uitgegeven door onze gemeente (subsidie en ambtelijke capaciteit) en welke middelen hiervoor zijn ontvangen?*
- Laaggeletterdheid: 25.875 euro voor verlengen.
Wat is bereikt in het afgelopen jaar met het actieplan laaggeletterdheid? Hoeveel kinderen en volwassenen zijn hiermee bereikt?
- Taalcursussen: *Hebben mensen aan een taalcursus kunnen deelnemen en hoeveel mensen hebben dit afgemaakt? Heeft dit effect gehad op hun situatie en mogelijk tot hun participatie? Zouden taalcursussen gecombineerd kunnen worden met de inburgeringscursussen, zodat daarmee mogelijk kosten worden gereduceerd?*
- N36: Verbreding/opwaardering van N36:
Wat zijn de concrete plannen en welke stappen zijn hiervoor al gezet? Wat heeft dit tot nu toe opgeleverd?
- Burenruzies: Voortzetting conflictbemiddeling mbt burenruzies:
hoeveel trajecten zijn in 2020 uitgevoerd en met welke resultaten? Wat gaat er in 2022 veranderen of wat blijft gelijk? Tegen welke kosten?
- Vervoerswijzen blijven minimaal gelijk. De ChristenUnie mist hier het landbouwverkeersplan, dat onderdeel is van het coalitieakkoord. Wanneer denkt het college dat wij dit plan tegemoet kunnen zien?
- Sport.
  - Sportservice Overijssel voert metingen uit om als sportdoel 75% van inwoners te laten bewegen.
Kan sport ook als activiteit worden ingezet bij de activering naar werk? Welke trede van de participatieladder kan dit vertegenwoordigen?
  - Special Olympics: korfbal.
Wat maakt dat voor deze sport is gekozen? Wat is ervoor nodig om deel te nemen? Zijn er kosten aan verbonden?

Onvoldoende arbeidscapaciteit en financiën

Helaas is er aan onderstaande projecten minimale aandacht besteed zodat de mogelijkheid tot aanvragen van subsidie door gemeente niet van de grond kwam of deels:

- Preventie-akkoord: er is een enquête uitgezet. Middelen niet voor 2021 aangevraagd. Wel voor 2022.
- Woningbouw: arbeidscapaciteit is ingezet voor aanvraag van rijkssubsidie maar deze is afgewezen. Er is daarom nog geen nieuwe woonvisie opgeleverd.
- Dashboard voor portefeuillemanagement (regie op vastgoed van gemeente), kan pas vanaf 2023 worden gerealiseerd.
- Regionale WoonAgenda Twente: uitgesteld.

- Leader, hiervoor wordt nu voorgesteld om een kernbudget of werkbudget economie in te zetten.
- Het verplichte MeerJarenOnderhoudsPlan wordt dit jaar niet, maar volgend jaar beschikbaar gesteld, omdat daarvoor de middelen ontbreken. Kan het college aangeven of dat gevolgen heeft?
- In de kadernota wordt genoemd dat er veel potentie is in de maatschappij om doelen te realiseren en dat de gemeente daar meer gebruik van wil maken.
Wat is het verwachte effect van structureel meer arbeidscapaciteit die kan worden ingezet met de extra ruimte in de begroting? Tevens vraagt de ChristenUnie zich af hoe ons college de samenwerking ziet met inwoners, bedrijven en organisaties?

Ambities voor de toekomst:

- Regeling cultuureducatie provincie 2021-2024. Welke middelen zijn hiervoor beschikbaar? Op zich vinden wij het heel positief dat cultuur wordt ingezet op basisscholen en dat er over wordt nagedacht om de verbinding te maken met het sociale domein. Hiervan zouden we graag een visie/plan zien.
- Innovatiefonds 50.000 euro beschikbaar houden. Is dit geld nog beschikbaar of ligt daar een claim op van Leader of anderszins?

In dit alles klinkt ambitie door, maar het ontbreken van mankracht en middelen maakt het welhaast kansloos. Wij verwachten dat met de extra structurele middelen die de raad heeft vrijgemaakt voor de inzet van extra fte's, hier ook een positieve bijdrage aan geleverd kan worden. Tevens hopen wij, met het college, dat de gewonnen arbitrage van de VNG soelaas kan bieden. Er wordt een bedrag van 1,3 miljard euro genoemd als compensatie en het zou natuurlijk geweldig zijn als daarvan een evenredig deel naar onze gemeente toekwam. Zodat we niet met een tekort van 5 miljoen op de begroting van het sociale domein hoeven te beginnen. Twenterand zit nu klem en wordt in één adem genoemd met Stadskanaal. Dit wordt gezegd door Jan van Zaanen, voorzitter VNG, burgemeester Den Haag in Buitenhof dd. 23 mei 2021. Dat ontslaat de gemeente echter niet van het blijven ontwikkelen van een visie op jeugdhulp en het nemen van regie, zodat het geld niet alleen gebruikt wordt om tekorten te dekken. De ChristenUnie vraagt zich af hoeveel extra middelen naar onze gemeente toekomen en welke investeringen daarmee kunnen worden gedaan. Blijft er geld over om reserves aan te vullen en extra investeringen te doen in hervormingen?

Tenslotte

In deze kadernota wordt geschreven dat “we ons maximaal inzetten en doorgaan met bijsturing, want middelen zijn niet onbeperkt.” Hiermee komen we weer terug bij wat we schreven aan het begin van deze beschouwing. In de kadernota wordt gesproken over bijsturing, terwijl wij regie verwachten. Bij regie horen duidelijke en concrete doelen, evaluaties gericht op deze doelen en duidelijkheid over wat je wel en niet mag verwachten. De ChristenUnie is van mening dat op die manier de raad haar controlerende taak beter kan uitvoeren en er meer maatwerk kan worden geleverd aan onze inwoners.